

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 43 hallituksen esityksen johdosta laiksi verotuslain muuttamisesta

Eduskunta on 15 päivänä syyskuuta 1993 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen
esityksen n:o 122.

Valiokunta on käsitellyt tässä yhteydessä
eduskunnan valiokuntaan 30 päivänä toukokuu-
ta 1991 käsiteltäväksi lähettämän ed. Riihijärven
lakialoitteen n:o 42/1991 vp laiksi verotuslain 55
ja 82 §:n muuttamisesta.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa vero-
jaostossa, joka on valmistellut mietinnön valio-
kuntaa varten, ovat olleet kuultavina neuvotte-
leva virkamies Helena Ikonen valtiovarainmi-
nisteriöstä, lainsäädäntöneuvos Arja Manner
oikeusministeriöstä, ylitarkastaja Maarit Pek-
kanen verohallituksesta, erityisasiantuntija Juha
Mynttinen Suomen Kuntaliitosta, tietosuojaval-
tuutettu Jorma Kuopus, puheenjohtaja Kari
Huhtala Verojohtajat ry:stä, puheenjohtaja
Heikki Kujanpää Verovirkailijain Liitosta, pu-
heenjohtaja Olavi Ylihurula Lääninverojohtajat
ry:stä, vero-osaston johtaja Esko Kiviranta
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta,
lakimies Juha Koponen Veronmaksajain Kes-
kusliitosta sekä oikeuspoliittisen valiokunnan
jäsen, oikeustieteen tohtori Pertti Puronen Suo-
men Lakimiesliitosta.

1. Esityksen sisältö

Verotuslain veronoikaisu- ja muutoksenhaku-
järjestelmä sisältää useita erilaisia oikaisu- tai
muutoksenhakutapoja. Samoin toimivalta ensi
vaiheessa voi olla joko verotoimistolla, verolau-
takunnalla tai suoraan lääninoikeudella. Järjes-
telmää on jo yksinkertaistettu osittaisuudistuk-
silla. Niistä keskeiset ovat vuosina 1982 ja 1986
toteutetut muutokset, joilla poistettiin peruste-
valitus ja säädettiin yleinen viiden vuoden vali-
tusaika. Veronoikaisu- ja muutoksenhakumahdollisuuksia laajen-
nettiin samalla.

Hallitus ehdottaa, että välittömän verotuksen
oikaisumenettelyä kehitettäisiin siten, että vero-

lautakunta muutettaisiin yksinomaan verono-
kaisuvaatimuksia käsitteleväksi toimielimeksi.
Verotuspäätökseen haettaisiin aina ensin muu-
tosta oikaisuvaatimuksella verolautakunnalta.
Verotoimisto ratkaisisi veronoikaisuvaatimuk-
set, siltä osin kuin esitetty vaatimus hyväksy-
tään. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätök-
sestä valitettaisiin lääninoikeuteen. Oikaisume-
nettelyn kanssa rinnakkaisesta veromuistutus-
menettelystä tutkijalautakunnassa ehdotetaan
luovuttavaksi. Samalla verotuksen toimittami-
nen ehdotetaan siirrettäväksi kaikilta osin vero-
toimiston tehtäväksi.

Kuntakohtaiset verolautakunnat ehdotetaan
muutettaviksi veropiirikohtaisiksi. Lautakunnat
voisivat toimia edelleenkin jaostoihin jakaantu-
neina. Verolautakuntia koskeviin säännöksiin
ehdotetaan lisäksi eräitä muita teknislouhteisia
muutoksia.

Verotuslakiin ehdotetaan lisättäväksi pysyvä
säännös verotuksen julkisten tietojen massaluo-
vutuksesta kunnan viranomaisten lakisääteisten
tehtävien hoitamista varten. Tämä tietojen luo-
vuttamista koskeva säännös on tarkoitettu tule-
maan voimaan siten, että sitä voitaisiin soveltaa
jo vuodelta 1992 toimitettavan verotuksen pe-
rusteella luovutettaviin tietoihin kuluvaan syksy-
nä heti verotuksen päättymisen jälkeen.

Veronkorotuksen laskemista koskevia sään-
nöksiä ehdotetaan yksinkertaistettaviksi siten,
että otettaisiin käyttöön markkamääräiset koro-
tukset, jolloin veronkorotuksen laskemisesta
prosentteina verosta tai veroäyrestä voitaisiin
pääosin luopua. Samalla säännöksiä ehdotetaan
eräiltä osin väljennettäväksi siten, että verotoi-
mistot voisivat myös jättää korotuksen määrää-
mättä.

Verotuslakiin ehdotetaan tehtäväksi lisäksi
eräitä pääomaverouudistuksesta johtuvia tarkis-
tuksia sekä eräitä teknislouhteisia menettelyä
koskevia muutoksia.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan pääosin
voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Tietojen

luovuttamista koskeva säännös ehdotetaan tulevaksi voimaan edellä selostetulla tavalla jo sitä aiemmin. Pääomaverouudistukseen liittyviä säännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran vasta vuodelta 1993 toimitettavassa verotuksessa. Uudet verolautakunnat voitaisiin ehdotuksen mukaan valita vuonna 1994 huhtikuun alkuun mennessä.

2. Lakialoitteen sisältö

Lakialoitteeseen n:o 42/1991 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan täsmennettäisiin verotuslain 55 §:n sisältämiä verotuksen toimittamista koskevia säännöksiä sekä väljennettäisiin lain 82 §:n sisältämiä veronoikaisun edellytyksiä.

3. Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin muutoksin.

Hallituksen esityksen mukaan verotuksen toimittaminen siirtyy kaikilta osin verotoimiston tehtäväksi. Verolautakunnat muuttuisivat veropiirikohtaisiksi, vaikkakin niissä voisi olla kuntakohtaisia tai muita jaostoja. Verolautakunnan tehtävänä olisi toimia yksinomaan oikaisuelimenä eikä enää millään tavoin verotuksen toimittavana elimenä. Tämän vuoksi valiokunta katsoo, että lautakunnan tehtäviä kuvaa paremmin kuin ehdotettu nimi "verolautakunta" nimi "verotuksen oikaisulautakunta". Valiokunta on tehnyt tämän muutoksen jäljempänä mainittavin poikkeuksin kaikkiin niihin esitykseen sisältyviin säännöksiin, joissa lautakunnan nimi on mainittu. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että tässä yhteydessä lautakunnan nimi muutetaan myös esitykseen sisältyvässä verotuslain säännöksissä.

7 ja 17 §. Hallituksen esityksen 7 §:n mukaan verolautakunnassa (verotuksen oikaisulautakunnassa) on jokaisesta veropiiriin kuuluvasta kunnasta vähintään kaksi jäsentä. Lakiehdotuksen 17 §:n mukaan myös kuntakohtaisessa jaostossa on puheenjohtajan lisäksi vähintään kaksi jäsentä. Lain 9 §:n mukaan eri veronmaksajaryhmien tulisi olla, mikäli mahdollista, lautakunnassa edustettuina. Jotta tämä voisi käytännössä tapahtua, valiokunta ehdottaa, että lautakunnassa olisi jokaisesta kunnasta vähintään kolme jäsentä ja että myös kuntakohtaisessa jaostossa olisi vähintään kolme jäsentä.

12 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaan siten, että siitä jää pois nykyinen 1 momentti, jolloin 2 momentti muuttuu 1 momentiksi, sekä 3 ja 4 momentti muuttuvat 2 ja 3 momenteiksi. Kaikkiin momentteihin sisältyy lautakunnan nimen muutos.

68 §. Koska ei ole ollut tarkoitus, että vero- luokitusta koskeva asia menee verotuksen oikaisulautakunnan käsittelyyn, valiokunta on poistanut säännöksestä tätä koskevan maininnan.

131 §. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset verohallinnon jäljennöksistä ja otteista perittävistä lunastuksesta. Koska asiasta nyttemmin säännellään uudessa valtion maksuperustelaissa (150/92) ja valtiovarainministeriön päätöksessä verohallinnon maksullisista suoritteista (875/93), ehdotetaan sanottu 1 momentti tarpeettomana kumottavaksi.

132 §. Lautakunnan nimenmuutoksen lisäksi ehdotetaan 1 momentista poistettavaksi siinä oleva tarpeeton viittaus tutkijalautakuntaan.

133 §. Lautakunnan nimenmuutoksen ohella ehdotetaan pykälästä poistettavaksi siinä oleva tarpeeton viittaus tutkijalautakuntaan.

135 §. Pykälän 3 momentissa on määräykset siitä, minkä kunnan velvollisuus on varata veroja tutkijalautakunnalle niiden tarvitsemat huoneistot. Momentti ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

144 §. Pykälän mukaan valtiovarainministeriöllä on oikeus, milloin erityiset syyt vaativat, pidentää niitä määräaikoja, joiden kuluessa veroilmoitukset on verolautakunnalle annettava. Koska veroilmoitukset annetaan verotoimistolle eikä lautakunnalle, tässä yhteydessä ehdotetaan korjattavaksi säännöksessä oleva virhe.

Voimaantulosäännös. Voimaantulosäännöksen 5 momenttiin ehdotetaan jätettäväksi verolautakunta-käsite, koska säännös koskee aikaa ennen käsiteltävänä olevan verotuslain muutoksen voimaantuloa.

Koska verolautakunnan nimi muuttuu verotuksen oikaisulautakunnaksi, ehdotetaan voimaantulosäännökseen otettavaksi uusi 7 momentti, jonka mukaan, mitä muualla verotusta koskevassa lainsäädännössä säädetään verolautakunnasta verotuksen toimittavana elimenä, sovelletaan tämän lain voimaan tultua verotoimistoon. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että muualla lainsäädännössä olevien verolautakuntaa verotusta oikaisevana elimenä koskevien säännösten katsotaan tämän lain voimaantulon jälkeen tarkoittavan verotuksen oikaisulautakuntaa.

Pääomaverotuksen ja yritysverotuksen uudistuksen yhteydessä siirryttiin verovuodesta 1993 alkaen ns. kotikuntaverotukseen. Uudistuksen johdosta luonnolliset henkilöt ja erikseen verotettavat kotimaiset kuolinpesät suorittavat kunnallisveroa kotikunnalleen. Yhteisön tulovero puolestaan jaetaan veronsaajien kesken tuloverolaissa ja veronkantolaissa säädettyjen perusteiden mukaisesti. Verotus toimitetaan eräin poikkeuksin kaikilta osin verovelvollisen kotikunnassa.

Lääninverolautakuntien keskeinen tehtävä on ollut kuntien välisen tulojakokysymyksen ratkaiseminen yksittäisissä verotustapauksissa. Koska kotikuntaverotusta koskeva uudistus poisti verotuskysymyksenä sen, miten tulo on jaettava eri veronsaajakuntien kesken, lääninverolautakuntaa koskevat säännökset kumottiin tarpeettomina. Tätä koskevan lain (1548/92) voimaantulosäännöksen mukaan lääninverolautakuntamenettelyä koskevia säännöksiä noudatetaan kuitenkin soveltuvin osin vielä vuodelta 1992 ja sitä aikaisemmilta vuosilta toimitettavissa verotuksissa.

Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä on ehdotettu verolautakuntien ja verotoimistojen välistä tehtäväjakoja uudistettavaksi. Ehdotuksen mukaan verotoimistot toimittaisivat verotuksen kaikilta osin ja verolautakunnat ratkaisisivat verotusta koskevat oikaisuvaatimukset. Valiokunta katsoo, että uudistus tulisi saattaa koskemaan myös niitä tapauksia, joissa läänin-

verolautakunnat voimaantulosäännöksen perusteella ovat vielä toimivaltaisia. Tämä ehdotetaan toteutettavaksi tarkentamalla hallituksen esityksen voimaantulosäännöstä. Tarkennus ehdotetaan otettavaksi voimaantulosäännöksen uudeksi 8 momentiksi.

Voimaantulosäännöksen muissa kuin edellä selostetuissa 5 ja 7 momenteissa on verolautakunnan nimi muutettu verotuksen oikaisulautakunnaksi.

Valiokunta toteaa, että verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana tulee toimimaan verojohtaja. Asian käsittelyn yhteydessä on tuotu kuultujen asiantuntijoiden taholta esiin mahdollisuus, että lautakunnan puheenjohtajana toimisi luottamushenkilö. Tätä on pidetty tärkeänä ottaen huomioon lautakunnan luonne verotuksen oikaisuelimenä sekä tarve lautakunnan riippumattomuuteen. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus selvittää mahdollisuudet siirtyä verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajan osalta luottamushenkilöjärjestelmään.

Käsittelemänsä aloitteen suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

verotuslain muuttamisesta

kumotaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) (poist.) 23—26 §, 45 §:n 1 momentin 9 kohta, 84 ja 102 §, 131 §:n 1 momentti ja 135 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 23 § osittain muutettuna 30 päivänä tammikuuta 1987 ja 5 päivänä joulukuuta 1969 annetuilla laeilla (74/87 ja 740/69), 24 § 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetussa laissa (511/77), 26 § osittain muutettuna 1 päivänä helmikuuta 1991 annetulla lailla (189/91), 45 §:n 1 momentin 9 kohta 7 päivänä toukokuuta 1965 annetussa laissa (260/65), 84 § muutettuna 4 päivänä heinäkuuta 1963 ja 21 päivänä joulukuuta 1979 annetuilla laeilla (374/63 ja 980/79) sekä mainitulla 30 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla sekä 102 § 31 päivänä joulukuuta 1974 annetussa laissa (1023/74),

muutetaan II osan 1 luvun otsikko, 5—10 §, 11 §:n 1 momentti, 12—14 §, 16—19 §, 34 §:n 5 momentti, 40 ja 43 §, 45 §:n 1 momentin 8 kohta, 62, 63 ja 63 a §, 68 §:n 1 momentti, 71 §:n 1 momentti, 72 a, 77, 77 a, 82, 82 a ja 92 §, 93 §:n 1 ja 2 momentti, 93 a, 96 e, 97 ja 100 §, 113 §:n 3 ja 5 momentti, 129 §:n 1 momentti, 130 §, 132 §:n 1 momentti, 133 §, 135 §:n 4 momentti, joka siirtyy 135 §:n 3 momentiksi, ja 144 §

sellaisina kuin niistä ovat 6 § muutettuna mainitulla 30 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla ja 23 päivänä joulukuuta 1987 annetulla lailla (1121/87), 7 § ensin mainitussa laissa, 8 § osittain

muutettuna mainitulla 23 päivänä kesäkuuta 1977 annetulla lailla, 9 ja 10 § viimeksi mainitussa laissa, 11 §:n 1 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1243/88), 12 § osittain muutettuna mainituilla 23 päivänä kesäkuuta 1977 ja 1 päivänä helmikuuta 1991 annetuilla laeilla, 13 § mainitussa 30 päivänä tammikuuta 1987 annetussa laissa, 17 § muutettuna mainituilla 23 päivänä joulukuuta 1987 ja 29 päivänä joulukuuta 1988 annetuilla laeilla, 34 §:n 5 momentti 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1548/92), 40 § mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, 43 § muutettuna 31 päivänä joulukuuta 1974 annetulla lailla (1024/74) ja mainitulla 29 päivänä joulukuuta 1988 annetulla lailla, 62 ja 63 § mainitussa 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa, 63 a § 9 päivänä marraskuuta 1990 annetussa laissa (957/90), 68 §:n 1 momentti 15 päivänä joulukuuta 1967 annetussa laissa (547/67), 71 §:n 1 momentti mainitussa 30 päivänä tammikuuta 1987 annetussa laissa, 72 a § 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa laissa (556/92), 77 § osittain muutettuna mainitulla 30 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla, 77 a § mainitussa 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa, 82 § mainitussa 30 päivänä tammikuuta 1987 annetussa laissa, 82 a § muutettuna 12 päivänä kesäkuuta 1964 ja 28 päivänä toukokuuta 1982 annetuilla laeilla (321/64 ja 399/82), 92 § osittain muutettuna 1 päivänä marraskuuta 1991 annetulla lailla (1300/91) sekä mainituilla 23 päivänä kesäkuuta 1977 ja 30 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla, 93 §:n 1 momentti mainitussa 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa ja 2 momentti mainitussa 30 päivänä tammikuuta 1987 annetussa laissa, 93 a § muutettuna mainituilla 1 päivänä marraskuuta 1991 ja 30 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla, 96 e § muutettuna 25 päivänä helmikuuta 1983 annetulla lailla (223/83) ja mainitulla 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla, 97 § mainitussa 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa laissa, 100 § mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa ja 113 §:n 3 ja 5 momentti mainitussa 25 päivänä helmikuuta 1983 annetussa laissa, 130 § mainitussa 31 päivänä joulukuuta 1974 annetussa laissa, 132 §:n 1 momentti 23 päivänä toukokuuta 1980 annetussa laissa (361/80) ja 135 §:n 4 momentti mainitussa 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa, sekä

lisätään 39 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainituilla 31 päivänä joulukuuta 1974 ja 30 päivänä joulukuuta 1992 annetuilla laeilla, uusi 5 momentti, 46 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 15 päivänä joulukuuta 1967 annetulla lailla ja 22 päivänä joulukuuta 1978 annetulla lailla (1035/78), uusi 9 kohta, lakiin uusi 77 b, 80 a, 82 b, 92 a ja 93 c seuraavasti:

II osa. Veroviranomaiset

1 luku

Verotuksen oikaisulautakunta ja verotoimisto

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 §

Jokaisessa veropiirissä on verotuksen oikaisulautakunta.

Verotuksen oikaisulautakunta voi toimia jaostoihin jakautuneena.

7 §

Verotuksen oikaisulautakunnassa on puheenjohtaja, vähintään yksi varapuheenjohtaja sekä jokaisesta veropiiriin kuuluvasta kunnasta vähintään kolme muuta jäsentä sen mukaan kuin lääninverovirasto asianomaisia kunnanhallituksia kuultuaan määrää.

8 §

Verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana on veropiirin verojohtaja tai hänen estyneen

nä ollessaan lääninveroviraston määräämä muu verotoimiston virkamies.

Muut verotuksen oikaisulautakunnan jäsenet kuin puheenjohtaja sekä varamiehet heille valitsee kunnanvaltuusto neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan. (Uusi 2 mom.)

Verotuksen oikaisulautakunta päättää, ketkä verotuksen oikaisulautakunnan jäsenistä toimivat lautakunnan varapuheenjohtajina ja kuka varapuheenjohtajista toimii 1 momentissa tarkoitettuna puheenjohtajan estyneenä ollessa lautakunnan puheenjohtajana.

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenet valitaan ja lautakunnan varapuheenjohtajat määrätään viimeistään lautakunnan toimikautta edeltävän lokakuun aikana. (Uusi 4 mom.)

9 §

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenet valitaan noudattaen, mitä kunnallislaissa (953/76) säädetään kunnan luottamushenkilön valitsemisesta. Eri veronmaksajaryhmien tulisi olla, mikäli mahdollista, lautakunnassa edustettuina. Lautakunnan jäseniä valittaessa noudatetaan lisäksi

soveltuvien osin, mitä kunnallislaissa säädetään yhteisistä toimielimistä.

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenen sovelletaan niin ikään, mitä kunnan luottamushenkilön vaalikelpoisuudesta, kieltäytymisestä sekä toimen hoitamisesta valituksen käsittelyn aikana on säädetty. (*Uusi 2 mom.*)

10 § (*Uusi*)

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenen sovelletaan, mitä kunnan luottamushenkilön toimikaudesta ja toimen lakkaamisesta, uuden luottamushenkilön valitsemisesta kesken toimikauden sekä virheellisestä menettelystä ja toimesta pidättämisestä on säädetty.

11 § (*Uusi*)

Lääninverovirasto määrää *verotuksen oikaisulautakunnan* valtionasiamiehen ja hänelle varamiehen. Kunnanhallitus määrää lautakuntaan kunnanasiamiehen ja hänelle varamiehen. Valtion- ja kunnanasiamiehenä voi olla sama henkilö. Verojohtaja sekä *verotuksen oikaisulautakunnan* varapuheenjohtaja ja muu jäsen tai heidän varamiehensä ei saa toimia valtion- tai kunnan-asiamiehenä.

12 §

Verotuksen oikaisulautakunnan kokouksesta on ilmoitettava paitsi lautakunnan jäsenille myös valtion- ja kunnanasiamiehille.

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varamiehensä sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa, hän voi kutsua varamiehensä kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös lautakunnan puheenjohtaja sekä lautakunnan tai asianomaisen jaoston puheenjohtajana toimiva varapuheenjohtaja voi toimittaa kutsun varamiehelle. (*Uusi 2 mom.*)

Valtion- ja kunnanasiamiehellä sekä verohallituksen, lääninveroviraston ja verotoimiston asianomaisilla virkamiehillä samoin kuin lautakunnan kutsumalla asiantuntijalla on oikeus olla läsnä *verotuksen oikaisulautakunnan* kokouksessa ja siellä ottaa osaa keskusteluun. Sivulliset eivät saa olla läsnä kokouksessa. (*Uusi 3 mom.*)

13 § (*Uusi*)

Verotuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muun jäsenen sekä valtion- ja kunnanasiamiehen esteellisyyteen so-

velletaan hallintomenettelylain (598/82) 10 ja 11 §:n säännöksiä.

14 § (*Uusi*)

Verotuksen oikaisulautakunta on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä puheenjohtajana toimivan lisäksi enemmän kuin puolet lautakunnan muista jäsenistä.

16 § (*Uusi*)

Verotuksen oikaisulautakunnan kokouksessa on pidettävä sellaista pöytäkirjaa, kuin asetuk-sella säädetään.

17 §

Verotuksen oikaisulautakunnan jaostojen lukumäärästä, tehtäväjaosta niiden kesken ja jäsenistä päättää *verotuksen oikaisulautakunta*. *Verotuksen oikaisulautakunnassa* on kuitenkin kuntakohtainen jaosto, jos kunnanhallitus sitä asianomaisen kunnan osalta esittää. Jaostossa on aina oltava puheenjohtajana toimivan lisäksi vähintään kolme jäsentä.

Jaostossa on puheenjohtajana verojohtaja tai hänen estyneenä ollessaan lääninveroviraston määräämä muu verotoimiston virkamies tai, jos kumpikaan näistä ei toimi jaoston puheenjohtajana, se varapuheenjohtajista, jonka *verotuksen oikaisulautakunta* määrää.

18 § (*Uusi*)

Verotuksen oikaisulautakunnan jaoston käsiteltävä asia on siirrettävä lautakunnan ratkaistavaksi, jos *verotuksen oikaisulautakunnan* puheenjohtaja tahi asianomaisen jaoston puheenjohtaja tai muu jäsen taikka valtion- tai kunnanasiamies sitä vaatii.

19 § (*Uusi*)

Verotuksen oikaisulautakunnan jaostosta ja sen puheenjohtajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä *verotuksen oikaisulautakunnasta* ja sen puheenjohtajasta on säädetty.

34 ja 39 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

40 §

Verovelvollisen on kehotuksen saatuaan annettava veroilmoituksen lisäksi samoin velvoituksin kuin veroilmoitus ne täydentävät tiedot ja selvitykset, jotka saattavat olla tarpeen häntä verotettaessa, verotarkastusta toimitettaessa tai

hänen verotustaan koskevaa muutoksenhakua käsiteltäessä. Kehotuksen antaa verojohtaja, *verotuksen oikaisulautakunnan* jaoston puheenjohtaja, valtion- tai kunnanasiainmies, verotusasiainmies, tarkastusasiainmies taikka verohallituksen, lääninveroviraston tai verotoimiston asianomainen virkamies tai työntekijä.

43, 45, 46, 62, 63 ja 63 a §
(Kuten hallituksen esityksessä)

68 §

Veroluokitusta, joka on 67 §:n mukaisesti asetettu verovelvollisten nähtäväksi, noudatettakoon sitovana ensimmäisen kerran siinä verotuksessa, joka toimitetaan nähtävänä pitämisaan päättymisestä seuraavana kalenterivuotena. Milloin valtion tai kunnan puolesta on jäljempänä 90 §:ssä säädetyin tavoin vaadittu veroluokituksen kumoamista kokonaisuudessaan, noudatettakoon sitä kuitenkin vasta sen lainvoimaiseksi tulemistä seuraavana kalenterivuotena toimitettavassa verotuksessa. Jos lääninoikeus valituksen johdosta muuttaa jo verotuksessa sovellettua veroluokitusta jonkin kiinteistön osalta, tehtäköön verotukseen vastaava oikaisu (*poist.*) tai jos verotus ei ole saanut lainvoimaa, sitä koskevan muutoksenhaun johdosta annettavan ratkaisun yhteydessä. (*Uusi 1 mom.*)

71 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

72 a §

Verotuksen oikaisulautakunta ratkaisee verotusta koskevat 92 §:ssä tarkoitetut oikaisuvaatimukset.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

77, 77 a, 77 b, 80 a, 82, 82 a ja 82 b §
(Kuten hallituksen esityksessä)

92 §

Verovelvollinen tai muu 91 §:ssä tarkoitettu muutoksenhakuun oikeutettu saa hakea muutosta *verotuksen oikaisulautakunnalta* kirjallisella oikaisuvaatimuksella, jollei asiaa ole valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu.

Oikaisuvaatimus tehdään sen veropiirin *verotuksen oikaisulautakunnalle*, jonka alueella toimitettua verotusta oikaisuvaatimus koskee. Oi-

kaisuvaatimus on toimitettava 92 a §:ssä tarkoitettussa määräajassa verotoimistoon.

92 a ja 93 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

93 a §

Verotoimiston tulee varata verovelvolliselle 91 §:n 2 momentissa mainitun viranomaisen tekemästä valituksesta ja valtion- ja kunnanasiainmiehelle 91 §:n 1 momentissa mainitun henkilön tekemästä valituksesta tilaisuus vastineen ja tarvittaessa vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen ja vastaselityksineen sekä verotuksen perusteena olleet asiakirjat on lähetettävä viipymättä lääninoikeudelle. Asiakirjoihin on liitettävä jäljennös *verotuksen oikaisulautakunnan* oikaisuvaatimuksen johdosta antamasta päätöksestä. Asiakirjoihin on liitettävä myös verojohtajan lausunto valituksesta.

93 c §

Valitus, jonka verovelvollinen tai muu 91 §:n 1 momentissa mainittu henkilö tekee lääninoikeudelle ja joka olisi tullut osoittaa oikaisuvaatimuksena *verotuksen oikaisulautakunnalle*, käsitellään oikaisuvaatimuksena. Valituksen tutkimatta jättämisestä ei tällöin tehdä päätöstä.

96 e §

(Kuten hallituksen esityksessä)

97 §

Jos verotusta oikaistaessa tai valitusta käsiteltäessä havaitaan, että veroa ei ole määrätty oikeassa verotuspaikassa, verotoimiston, *verotuksen oikaisulautakunnan*, lääninoikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden, jolleivät ne katso voivansa ratkaista asiaa välittömästi, on siirrettävä asia sille verotoimistolle, jonka olisi pitänyt toimittaa verotus.

100 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

113 §

Jos joku on oikaisuvaatimukseen annettulla verotoimiston tai *verotuksen oikaisulautakunnan* päätöksellä tai muutoksenhakuviranomaisen päätöksellä määrätty verovelvolliseksi tai veroa on päätöksen perusteella korotettu, verovelvolliselle on annettava uusi verolippu ja perittävä

maksamaton vero ja sille 2 momentin nojalla ehkä maksettu korko.

(5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

129 §

Verotuksen oikaisulautakunnan sekä verolautakunnan ja tutkijalautakunnan asiakirjat on säilytettävä verotoimiston arkistossa. (Uusi 1 mom.)

130 § (Uusi)

Edellä 91 §:n 1 momentissa tarkoitetulla asianosaisella on oikeus saada ote *verotuksen oikaisulautakunnan samoin kuin vero- ja tutkijalautakunnan* pöytäkirjasta sekä jäljennös lääninoikeuden päätöksestä, niin myös jäljennös asiassa annetuista lausunnoista ja vastineista sekä 43 §:n ja 43 a §:n mukaan toimitetussa tarkastuksessa laadituista kertomuksista. Sama oikeus on 69 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon hakijalla.

132 §

Tietoja ja asiakirjoja, jotka ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi on esitetty, ei saa antaa *verotuksen oikaisulautakunnassa, keskusverolautakunnassa, lääninhallituksessa, lääninoikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa* muiden kuin lautakunnan, lääninoikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden puheenjohtajan ja muiden jäsenten, lääninhallituksen asianomaisten virkamiesten, valtion- ja kunnanasiameiehen, verotusasiameiehen, tarkastusasiameiehen, lääninveroviraston, kunnanhallituksen ja kansaneläkelaitoksen edustajan sekä asianomaisten lautakuntien, lääninhallituksen ja tuomioistuinten toimihenkilöiden ja niiden kutsu- mien asiantuntijoiden nähtäväksi. Tämä ei kuitenkaan estä keskusverolautakunnan, lääninoikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätösten julkaisemista sanamuodon mukaisina tai lyhennettyinä, asianosaisten nimiä kuitenkaan mainitsematta. (Uusi 1 mom.)

133 § (Uusi)

Jokainen on velvollinen pitämään salassa, mitä hän virassaan tai julkisessa toimessaan tai 132 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa on veroilmoituksista tai muista verotusta varten annetuista tiedoista tai asiakirjoista saanut tietää toisen taloudellisesta asemasta tai liikesuhteista taikka seikasta, joka lain tai erityisen määräyksen mu-

kaan nimenomaan tai asian laadun vuoksi ilmeisesti on pidettävä salassa, sekä myös, mitä *verotuksen oikaisulautakunnassa, keskusverolautakunnassa* sekä lääninoikeudessa niistä asian käsittelyssä on lausuttu.

135 §

Jos lääninverovirasto määrää *verotuksen oikaisulautakunnan* valtionasiameieheksi päätoimisessa kunnanasiameiehen virassa olevan henkilön, voi verohallitus määrätä lääninveroviraston suorittamaan asianomaiselle kunnalle puolet yhteisen päätoimisen valtion- ja kunnanasiameiehen palkkauksesta ja sosiaaliturvamaksusta valtiovarainministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. (Uusi 3 mom.)

144 § (Uusi)

Valtiovarainministeriöllä on oikeus, milloin erityiset syyt vaativat, pitentää niitä määräaikoja, joiden kuluessa veroilmoitukset on (poist.) annettava *verotoimistolle*.

Voimaantulosäännös

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Lääninoikeudelle osoitettuihin valituksiin, verolautakunnalle osoitettuihin veronoikaisuvaatimuksiin ja verotoimistolle osoitettuihin maksuunpanon oikaisua koskeviin vaatimuksiin, jotka ovat tulleet vireille ennen tämän lain voimaantuloa ja jotka ovat käsiteltävänä verotoimistossa, sovelletaan, mitä 72 a §:ssä on säädetty oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä. Jos valituksessa tarkoitettu asia on ratkaistu veromuistutukseen tai valitukseen annettulla päätöksellä tai jos valituksessa esitetty vaatimus hylätään, *verotuksen oikaisulautakunnan* on kuitenkin siirrettävä asia tältä osin lääninoikeuden käsiteltäväksi.

(4 ja 5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Sen estämättä, mitä 8 §:n 4 momentissa säädetään, *verotuksen oikaisulautakunnan* jäsenet valitaan lain voimaantulon jälkeen ensimmäisen kerran maaliskuun 31 päivään 1994 mennessä, sen jälkeen kun lääninverovirasto on vahvistanut kunkin kunnan edustajien lukumäärän. Kunnanhallituksen on tehtävä 17 §:ssä tarkoitettu esityksensä saman ajan kuluessa.

Mitä muualla verotusta koskevassa lainsäädännössä säädetään verolautakunnasta verotuksen toimittavana elimenä sovelletaan tämän lain voimaan tultua verotoimistoon. Muualla lainsäädän-

nössä olevien verolautakuntaa verotuksen oikaisuvana elimenä koskevien säännösten katsotaan tämän lain voimaantulon jälkeen tarkoittavan verotuksen oikaisulautakuntaa. (Uusi 7 mom.)

Lääninverovirastoon sovelletaan tämän lain voimaantulon jälkeen, mitä lääninverolautakunnan oikeudesta toimittaa verotus vuodelta 1992 tai

sitä aikaisemmilta vuosilta on säädetty. Muutoksenhausta näiltä vuosilta toimitettuun verotukseen on tällöin voimassa, mitä 93 §:ssä säädetään muutoksenhausta oikaisuvaatimukseen. Tällöin on soveltuvin osin noudatettava, mitä verotoimistosta on muutoksenhakumenettelystä säädetty. (Uusi 8 mom.)

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 42/1991 vp sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saari, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet Alaranta, Heikkinen, Hämäläinen, Kallis, Laaksonen, Lahtinen,

Lahti-Nuuttila, Luukkainen, Malm, Sasi ja Tiuri sekä varajäsenet Ala-Nissilä, Apukka, Enestam, Lehtosaari, Nyby, Renko (osittain) ja Törnqvist.

Vastalause

Valtiovarainvaliokunnan verojaoston enemmistö on muuttanut hallituksen esityksessä n:o 122 laiksi verotuslain muuttamisesta ehdotettuja säännöksiä verolautakunnan nimeä ja lautakunnan jaostojen kokoonpanoa koskevilta osin. Mielestäni säännökset olisi tullut säilyttää hallituksen esityksessä olleessa muodossa.

Valiokunnan enemmistö ehdottaa, että verolautakuntien nimeksi muutettaisiin ”verotuksen oikaisulautakunta”. Verolautakunnan nimi ja asema veronoikaisuja käsittelevänä elimenä ovat vakiintuneita. Mielestäni ”verotuksen oikaisulautakunta” on liian pitkä ja hankala nimi. Lisäksi nimenmuutos aiheuttaa lukuisia muutoksia verotuslakiin.

Hallituksen esityksen mukaan verolautakunnassa on jokaisesta veropiiriin kuuluvasta kunnasta kaksi jäsentä. Valiokunnan enemmistö on

halunnut paisuttaa lautakuntia ja kuntakohtaisia jaostoja siten, että jokaisesta kunnasta olisi vähintään kolme jäsentä. Verolautakunnan jäsenten vähimmäismäärää ei ole syytä nostaa nykyisestä, jotta välttyttäisiin toiminnallisesti tarpeettoman suurilta verolautakunnilta. Tämä on tärkeää erityisesti, kun veropiireistä tulee yhdistämishankkeiden myötä yhä monimutkaisempia.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että verolautakunnan nimi hyväksyttäisiin hallituksen esityksessä olevassa muodossa ja

että 7 ja 17 §:ssä tarkoitettu lautakunnan ja sen jaostojen jäsenmäärä säilytetäisiin kahtena jäsenenä kuntaa kohden kuten hallituksen esityksessä on ehdotettu.

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 1993

Hannele Luukkainen